

Sluttrapport: Lyst på sex? Spør først! 2019/HE1-263208

Norske Kvinners
Sanitetsforening

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag	2
Bakgrunn for prosjektet.....	2
Målsetting og målgruppe.....	3
Prosjektgjennomføring og metode	4
Oppdatering og videreutvikling av russeforedraget.....	4
Booke avtaler med skolene om russeforedraget	5
Gjennomføring av russeforedragene	5
Arrangere kurs for frivillige sanitetskvinner + Ja betyr ja-foredrag.....	5
Planlegge og gjennomføre kampanje i sosiale medier	6
Resultater og resultatvurdering	7
Tilbakemeldinger fra elever og lærere	7
Effektmål.....	7
Antall foredrag.....	8
Ja betyr ja i sosiale medier.....	8
Oppsummering og videre planer	9
Litteraturliste	9
Vedlegg.....	9
Elevers evaluering av russeforedraget	10

Forord

En stor takk til Stiftelsen Dam, som gir Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) og Juridisk Rådgivning for Kvinner (JURK) muligheten til å nå ut til elever over hele landet med budskapet om viktigheten av samtykke til sex. Ved å finansiere disse russeforedragene så har Stiftelsen Dam bidratt til at langt flere ungdom er bevisst på egne og andres grenser når det kommer til sex. Denne bevisstgjøringen er en svært sentral brikke i arbeidet med å forebygge voldtekt og seksuelle overgrep.

Sammendrag

JURK og voldsrådgiver i N.K.S.-sekretariatet har våren 2019, med midler fra Stiftelsen Dam, holdt russeforedrag på videregående skoler fra Hammerfest i nord, til Bryne i vest og Fredrikstad i øst. Dette 1 times skoleforedraget har bidratt til en bevisstgjøringsprosess hos elevene i forhold til respekt for hverandres grenser seksuelt, og det har gitt elevene informasjon om hvor skillet mellom frivillig sex og et overgrep går. Evaluering foretatt av elever, samt tilbakemeldinger fra lærere, viser at russeforedraget har blitt veldig godt mottatt. Voldtekt og grensesetting er temaer elevene ønsker å lære om og diskutere seg imellom. Annie Prestegård, avdelingsleder ved Bryne videregående skole, hvor vi holdt flere foredrag for til sammen 500 elever, skrev følgende om foredraget:

«Det beste var helheten. Fin variasjon mellom foredrag, dialog med elevene, bilder og filmsnutter. Foredraget tok utgangspunkt i veldig realistiske eksempler, som var lette for ungdommene å identifisere seg med. Foredraget var veldig nedpå og rolig, med tanke på det svært alvorlige temaet var det kanskje det som imponerte meg mest».

I tillegg har sanitetskvinner vært rundt på skoler andre steder i landet og holdt korte foredrag (15 minutter) om viktigheten av samtykke til sex. I Drammen, for eksempel, samlet den lokale sanitetsforeningen 1000 russ fra byens skoler til et heldagsarrangement om temaet. I februar deltok 25 av sanitetskvinnene på kurs i Oslo, der det med å snakke om kropp og sex foran en skoleklasse, ble gjennomgått.

I russetiden 2019 hadde N.K.S. sentralt en kampanje i sosiale medier, med betalte innlegg fra to influensere på Instagram med mange følgere i målgruppen. Den ene influenseren var en mann, noe som bidro til at i vi i langt større grad enn tidligere nådde ut til gutter og unge menn i målgruppen med det viktige budskapet.

Bakgrunn for prosjektet

I dette prosjektet har vi bygget videre på erfaringer fra Sanitetskvinnenes Ja betyr ja – kampanje og JURK sine voldtektsforedrag. Ved å kombinere informasjon om hva voldtekt er i juridisk forstand, med informasjon og diskusjon om grensesetting i forhold til kropp og seksualitet, får elevene viktig kunnskap og en rekke problemstillinger å ta stilling til. Det å få særlig unge gutter og menn til å respektere andres grenser trekkes fram som ett av fem

viktige tiltak av regjeringen for å få ned voldtektstallene i Norge (Justis- og beredskapsdepartementet, 2019). Det er nettopp dette russeforedraget til N.K.S. og JURK gjør.

Film er en viktig ingrediens i voldtektsforedraget. De to filmene om sex og samtykke som ble produsert med midler fra Stiftelsen Dam i fjor (2018/HE1-216134 «Ja betyr ja») brukes som utgangspunkt for refleksjon og diskusjon.

Målsetting og målgruppe

Målgruppen for prosjektet er avgangselever i videregående over hele landet. Totalt: 50 000 elever.

Hovedmål:

1. Forhindre voldtekt og seksuelle overgrep både i og etter russetiden.
2. Øke bevisstgjøringen blant ungdom om grensesetting når det gjelder kropp og seksualitet.

Delmål i 2019:	Status:
Oppdatere russeforedraget med bla filmene om samtykke som N.K.S. fikk produsert med støtte fra Stiftelsen Dam i 2018. Lenke til filmene: https://www.jabetyrja.no/	✓ Utført
Teste foredraget på russ ved Oslo Handelsgym for å sjekke om budskapet når fram til målgruppen.	✓ Utført
Utvikle en presentasjonsmal om sex, samtykke og voldtekt som er spesialtilpasset helsesøstre og som kan brukes videre i undervisningen.	✓ Utført
Nå ut til totalt ¼ av avgangselevene (12 500 elever) i videregående skole over hele landet gjennom skolebesøk.	✓ Delvis utført
Russeforedraget med JURK vil bli holdt til sammen 16 ganger i følgende åtte byer: Hammerfest, Bodø, Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Fredrikstad og Kongsvinger (til sammen 2500 elever).	✓ Delvis utført
Lokale sanitetsforeninger holder Ja betyr ja-foredrag på de samme stedene som i 2017 + noen ekstra (til sammen 10 000 elever). Dette er <u>ikke</u> de samme byene som N.K.S. planlegger å ha russeforedraget	✓ Delvis utført

med JURK i. Her er det i hovedsak lokale sanitetskvinner som holder foredragene, men voldsrådgiver i sekretariatet vil bistå ved behov.	
Arrangere en samling i januar/februar 2019 i Oslo for sanitetskvinner som skal holde Ja betyr ja-foredrag. Dette vil skje i regi av voldsrådgiver i N.K.S.-sekretariatet.	✓ Utført
Samtlige foredrag vil bli arrangert i tett samarbeid med helsesøster/helsebror og russestyrene på de respektive skolene.	✓ Utført
Nå bredt ut med Ja betyr ja-kampanjen i sosiale medier i kampanjeperioden, som er de siste fire ukene før 17. mai.	✓ Utført
Få grensesetting i forhold til kropp og sex inn som obligatorisk del i seksualitetsundervisningen i skolen.	✓ Utført

Prosjektgjennomføring og metode

Prosjektet ble i all hovedsak gjennomført etter planen:

1. Oppdatering og videreutvikling av russeforedraget

Russeforedraget ble oppdatert med filmene produsert med støtte fra Stiftelsen Dam (2018/HE1-216134 «Ja betyr ja»), og det ble laget spørsmål til diskusjon i etterkant av hver film. Foredraget skulle bli testet på elever på Oslo Handelsgym, men avtalen vi hadde med skolen ble kansellert av skolen dagen i forveien pga uforutsette hendelser. Vi testet derfor foredraget på elever på Foss videregående skole i stedet, og tilbakemeldingene var svært gode.

På spørsmål om hva elevene savnet ved foredraget, så var det hovedsakelig mer tid til å gå i dybden. Dessverre kom evalueringen så sent på våren at det var kun et par foredrag igjen å holde, men vi reviderte foredraget og kuttet ut bla en del statistikk nettopp for å ha enda bedre tid til forklaringer og diskusjon. Presentasjonsmalen som vi har utarbeidet om sex, samtykke og voldtekt og som er spesialtilpasset helsesykepleiere, har tatt innover seg tilbakemeldingene på russeforedraget fra elevene på Foss videregående skole.

Samtlige russeforedrag har vært gjennomført i samarbeid med helsesykepleier. Som oftest har han/hun vært til stede under foredragene, og uansett har det i begynnelsen av foredraget blitt opplyst om når helsesykepleier er tilstede for de som trenger noen å snakke med i etterkant av foredraget.

2. Booke avtaler med skolene om russeforedrag

Det var tatt høyde for at det ville ta tid å booke avtaler med skolene om voldtektsforedraget, men det viste seg at dette ble langt mer tidkrevende enn antatt. Først tok det tid å få tak i rektor, som ofte var den som måtte gi endelig tillatelse, og så var det å finne et tidspunkt som passet for skolen og for JURK og N.K.S.

Ut over de 15 videregående skolene som takket ja eller har invitert oss på et senere tidspunkt (se oversikt under punkt 3 Gjennomføring av russeforedragene), så sa hele 11 skoler nei til foredraget med følgende begrunnelser: De fikk det ikke inn i skolens planer, det var ingen respons blant avdelingslederne eller de har et tilsvarende opplegg med andre aktører. Ytterligere syv skoler lyktes vi ikke å få noen tilbakemelding fra overhodet, til tross for gjentatte mailer, telefoner og tekstmeldinger.

Disse hindrene gjorde at en del skolebesøk dessverre ikke ble noe av våren 2019. Vi har imidlertid avtale med fem skoler om å forsøke igjen våren 2020 – forutsatt finansiering. De skolene vi har holdt foredrag på, ønsker oss alle sammen tilbake, slik at vi kan holde foredraget for nye elever.

3. Gjennomføring av russeforedragene

Følgende 10 russeforedrag ble avtalt:

Finnmark: Hammerfest vgs

Nordland: Sandnessjøen vgs (avlyst pga kansellert fly videre fra Trondheim)

Rogaland: Bryne vgs (5 foredrag)

Hedmark: Øvrebyen vgs, Kongsvinger (avlyst på kort varsel pga sykdom hos JURK)

Østfold: Akademiet vgs (Fredrikstad) og Kirkeparken vgs (Moss)

Oslo: Foss vgs

Totalt nådde vi ut til 900 elever gjennom åtte russeforedrag. To foredrag var avtalt, men måtte avlyses i siste liten først pga et kansellert fly og så pga sykdom. Det ble seks foredrag færre enn vi planla for i prosjektsøknaden, og dette skyldes i all hovedsak mangel på tid. Voldsrådgiver i N.K.S.-sekretariatet brukte svært mye tid på russeforedraget våren 2019. I mars måned jobbet hun anslagsvis 80% bare med dette prosjektet, i januar og februar 50%, i tillegg til en god del i april og mai. Det ble rett og slett ikke mer tid til å kontakte flere skoler.

4. Arrangere kurs for frivillige sanitetskvinner + Ja betyr ja-foredrag

I februar 2019 arrangerte voldsrådgiver i N.K.S.-sekretariatet kurs for 25 sanitetskvinner på Thon Hotell Vika i Oslo. I tillegg til å gjennomgå Ja betyr ja-foredraget i detalj og diskutere de ulike sanitetsforeningenes planer for Ja betyr ja, fikk vi besøk av helsesykepleier Tone Bjørnson Aanderaa, som kom med mange nyttige tips om hvordan man snakker om sex med ungdommer.

Følgende Ja betyr ja-foredrag (15 min.) ble avtalt:

Buskerud: Russearrangement i Drammen for flere videregående skoler

Oslo: Ullern vgs, Lambertseter vgs, Nydalen vgs og Oslo Handelsgymnasium

Vestfold: Sandefjord vgs

Oppland: Hadeland vgs, Vinstra vgs og Gausdal vgs

Hordaland: Arna vgs, Askøy vgs (avlyst pga sykdom)

Møre og Romsdal: Volda vgs

Rogaland: Sandnes vgs

Nordland: Aust-Lofoten vgs

Voldsrådgiver i NKS-sekretariatet reiste ut og holdt foredrag i Drammen (for 1000 elever på Union scene) og på Arna videregående skole utenfor Bergen. Lokalforeningen i Bergen jobber nå med å samle elever fra flere videregående skoler i byen og ha et større arrangement a la det i Drammen. (Se mer under Antall foredrag på side 8).

5. Planlegge og gjennomføre kampanje i sosiale medier

Årets kampanje (2019) i russetiden fokuserte på å nå ungdommer via Instagram. Tidligere år har Snapchat blitt brukt, men Instagram har lengre «levetid» på innhold. Med lengre levetid er det mulig å nå ut til ungdom 24/7, og ikke bare de 24 timene innhold på Snapchat eksisterer.

På Instagram i år brukte vi, i tillegg til våre egne kanaler, to influensere. @Snillegucci er en ung kvinne med en stor gruppe følgere i målgruppen 17-24 år. Hun delte poster på sin konto, i tillegg til en rekke stories om kampanjen og budskapet.

Vår andre influenser, @Frantzenkraft, har litt mindre følgere enn @Snillegucci, men han har flere mannlige følgere enn henne. Han delte poster og stories.

Vi planla å kjøpe inn hals/buff for å markedsføre Ja betyr ja-kampanjen, men dette viste seg å være langt mindre attraktivt blant de unge enn en «Ja betyr ja»-genser. Vi så også at da Snillegucci postet bilde på sin Instagram-konto ikledd genseren, så ble det markedsføring av både budskap og genser.

Etter å ha produsert Ja betyr ja-gensere, tok vi kontakt med en rekke potensielle ambassadører, deriblant stortingsrepresentanter vi vet har en relativt ung målgruppe og som støtter budskapet. Vi fikk også med oss kjente skuespillere, deriblant Ina Svenningdal fra «Skam». Ettersom denne kampanjen er rettet mot unge, valgte vi å invitere alle ungdomspartilederne, som også delte innlegg med genseren på til sine følgere i sosiale medier. Det er viktig å ha ambassadører, for de vi ønsker å nå ut til er nødvendigvis ikke følgere av N.K.S. sine kontoer på Facebook eller Instagram. Ambassadører er dessuten forbilder for svært mange, og da er det viktig for oss å velge ambassadører med verdier som samsvarer med N.K.S. sine.

Resultater og resultatvurdering (inkl. effektmål)

Tilbakemeldinger fra elever og lærere

Vi i N.K.S. og JURK er godt fornøyd med innholdet i russeforedraget og gjennomføringen av disse. Tilbakemeldingene vi har fått av lærere og elever er svært gode. Fem elever ved Foss videregående skole, tre jenter og to gutter, evaluerte russeforedraget for oss. De satt med kopi av presentasjonen foran seg, og kommenterte skriftlig fortløpende under foredraget, i tillegg til at de besvarte noen generelle spørsmål til slutt.

En gutt skrev: *«Mye god info om hva voldtekt er og forskjellige typer voldtekt. En god moral/holdning. Mye er egentlig ganske åpenbart, men det var bra om gråsoner også.»* En annen gutt skrev: *«Videoene ga et godt inntrykk i følelsene til de det skjer med»*, mens en jente skrev: *«God gjennomgang av lovverket. Fine eksempler på dommer. Veldig fint med en gjennomgang av reaksjoner på voldtekt»*. (Se funnene fra evalueringen i Vedlegg nr. 1 Elevers evaluering av russeforedraget).

Annie Prestegård, avdelingsleder ved Bryne videregående skole, hvor vi holdt flere foredrag for til sammen 500 elever, skrev følgene om foredraget:

«Det beste var helheten. Fin variasjon mellom foredrag, dialog med elevene, bilder og filmsnutter. Foredraget tok utgangspunkt i veldig realistiske eksempler, som var lette for ungdommene å identifisere seg med. Foredraget var veldig nedpå og rolig, med tanke på det svært alvorlige temaet var det kanskje det som imponerte meg mest».

Effektmål

En holdning som vi møtte hos mange ungdommer da vi holdt russeforedragene, er den at dersom du blir med en annen hjem fra byen, så forventes det at du har sex med

vedkommende. Når slike holdninger kommer til syne, lar vi først elevene diskutere, før vi viser til at det å si ja til å bli med på nachspiel ikke er det samme som å si ja til sex, og uansett hva som er avtalt på forhånd, så kan et samtykke til sex alltid trekkes tilbake. Det er viktig at slike holdninger kan bli diskutert i klasserommet, for det er nettopp ved å synliggjøre motargumentene at man bidrar til å nyansere ungdommenes syn på sex og samtykke. Nettopp denne bevisstgjøringsprosessen er så viktig når det kommer til å forhindre og forebygge voldtekt og seksuelle overgrep mot ungdom. Kripos sin voldtektsstatistikk (2017) viser at de voldtektene som det er flest av i Norge, er festvoldtekter, der både gjerningsperson og den utsatte som regel er under 25 år og kjenner hverandre fra før. Slike festvoldteker kan forebygges ved å få ungdommene til å reflektere rundt nettopp grensesetting – og konsekvensene av at andres grenser ikke blir overholdt.

Antall foredrag

Russeforedraget: Vi skulle gjerne sett at vi nådde ut til langt flere elever med russeforedraget. Særlig JURK har mye saksbehandling som krever tilstedeværelse på kontoret i Oslo, noe som gir mindre fleksibilitet i forhold til reising og som medførte at vi måtte takke nei til to-tre skolehenvendelser. Målet var å nå ut til 2500 elever gjennom 16 foredrag i åtte byer. Vi gjennomførte åtte foredrag (ytterligere to foredrag var planlagt, men ble kansellert) og nådde 900 elever.

Ja betyr ja-foredraget: Til tross for godt oppmøte på kurset, var det ikke alle som fikk holdt Ja betyr ja-foredrag på skoler i sitt lokalmiljø våren 2019. Enkelte sanitetsforeninger rakk ikke å gjøre avtaler med skolene i tide og satser i stedet på våren 2020, mens andre fant ikke en egnet person til å holde foredragene. Fylkesforeningene i Østfold og Vestfold er høsten 2019 i gang med å planlegge Ja betyr ja-foredrag på skoler våren 2020. Begge fylkesforeningene var godt representert på kurset i Oslo i februar 2019.

Vi satt som mål å nå ut til 10.000 elever gjennom Ja betyr ja-foredrag våren 2019. Dessverre lyktes vi – ut fra det N.K.S.-sekretariatet har oversikt over – med å nå ut til kun en tredjedel (3250 elever). I Oslo og Drammen nådde sanitetskvinner ut til mange skoler og elever, mens i resten av landet er det mer villkårlig. Det vil hjelpe betraktelig på dersom Vestfold og Østfold lykkes med å nå bredt ut til skoler i sine fylker til neste år.

Ja betyr ja i sosiale medier

Gjennom betalt samarbeid med to kjente influensere på Instagram nådde vi målet vårt om å nå bredt ut med budskapet om viktigheten av samtykke til sex til målgruppen i russetiden. Snillegucci har 26 400 følgere, og @Frantzenkraft har 13 800 følgere på Instagram. Influensere er kjent som påvirkere, og får stadig flere følgere som stoler på deres dømmekraft og ser opp til dem. Frantzenkraft er en som mange unge menn ser opp til, og

gjennom et samarbeid med ham var målet å få fram et mannlig forbilde som respekterer grensesetting og samtykke til sex.

Oppsummering og videre planer

Russeforedrag: Hver gang vi i N.K.S. og JURK har holdt foredrag for elever, så opplever vi at opplegget blir tatt godt imot, og at både elever og lærere forteller oss at dette er viktig å nå ut med. N.K.S. er derfor veldig opptatt av å klare å nå ut til langt flere elever, og da ikke utelukkende russen, men elever generelt i videregående skole. For å få opp volumet har vi derfor søkt om ekstern finansiering i 2020 til å ansette to jusstudenter på deltid som kun har som oppgave å booke og holde foredrag på skolene.

Ja betyr ja i regi av frivillige sanitetskvinner: Det er ikke til å komme ifra at det å stå foran ungdom og snakke om sex, virker skremmende på mange. En viktig lærdom for N.K.S. er at vi i større grad må håndplukke frivillige sanitetskvinner til det som skal arrangeres lokalt. I stedet for et foredrag på 15 minutter, planlegger N.K.S. å legge opp til et helt annet, og kortere, opplegg fra 2020: Man viser en av de to filmene om samtykke til sex som er produsert med midler fra Stiftelsen Dam, og så forklarer en lokal sanitetskvinne kort hvordan man kan få et samtykke og i hvilke situasjoner man ikke kan få et samtykke. For å forberede de frivillige på denne oppgaven, planlegges det for at de sanitetskvinnene som melder seg på et tilsvarende Ja betyr ja-kurs i 2020 (forutsatt finansiering), får opplegget på forhånd og øver så på å presentere for hverandre på kurset.

Litteraturliste

Justis- og beredskapsdepartementet. (2019). *Handlingsplan mot voldtekt 2019-2022*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/1469f9bedad1476aadb0369ee899ab65/handlingsplan-mot-voldtekt-20192022.pdf>

Kripos. 2017. *Voldtektssituasjonen 2017*.
<https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/voldtekt-og-seksuallovbrudd/voldtektssituasjonen-i-norge-2017>

Vedlegg

Vedlegg 1: Elevers evaluering av russeforedraget

Skrevet av Ida Marie Hansen, senior voldsrådgiver, Norske Kvinners Sanitetsforening

Hva: Voldtektsforedrag i regi av N.K.S. og JURK - evaluering av 5 elever
Sted og dato: Foss videregående skole, Oslo, 3. mai 2019

Spørsmål:	Respondent 1 (jente)	Respondent 2 (gutt)	Respondent 3 (gutt)	Respondent 4 (jente)	Respondent 5 (jente)
Om foredraget:					
1. Hva likte du best med foredraget?	Grundig gjennomgang av alt.	Videoene ga et godt inntrykk i følelsene til de det skjer med.	Mye god info om hva voldtekt er og forskjellige typer voldtekt. En god moral/holdning. Mye er egentlig ganske åpenbart, men det var bra om gråsener også.	Statistikken og henvisning til loven.	God gjennomgang av lovverket. Fine eksempler på dommer. Veldig interessant med en gjennomgang av reaksjoner på voldtekt.
Hvorfor?	Ga forståelse for forskjellige saker og lovverket.			Tydelig og oppklarende.	
2. Hva var mindre bra med foredraget?	At ikke alle slidsene ble gjennomgått pga lite tid.	Kunne gjerne hatt litt mer variert informasjon, hvis det var mulig.	Kanskje litt mer om hva som har blitt gjort med problemet, men samtidig et omfattende problem som det ikke er noe entydig svar på.	Nei.	Kunne vært interessant med mer rundt lovendringer og hvordan det ville fungere i praksis.
Hvorfor?	Kunne lært mer.	Ganske ensidig fremstilling (bare for å pikke).			
3. Hva synes du om filmene som ble vist:					
Om Frida?	Tydelig og ga et "realistisk" eksempel på en voldtekt som man kan kjenne seg igjen i at kan skje.	Bra film, relevant.	Dramatisk og godt laget. Får høre om en voldtekt fra den utsatte sin posisjon.	Interessant at hun ikke følte skyld i forhold til hva mange andre som blir utsatt for det samme føler. Jeg mener det ikke er tvil om at hun ble voldtatt.	
Om Axel?	Ga nye tanker om samtykke.	Fint at det belyste både at han sendte bilde og at jenta tok screenshot og delte videre.	Også veldig dramatisk, skjønte ikke helt poenget, det var jo han som delte nakenbilder av seg selv (og som dermed gjorde noe straffbart).	Interessant at han ikke vil bli stemplet som en fuckboy, i likhet med mange jenter som ikke vil bli stemplet som løs, og hore. Skremmende hvor enkelt det er å gjøre en sann "feil" som han og bli misbrukt.	Fin, bra å se en sak som er over grensen på begge sider.
Om Even?	Fikk meg til å se på den andre siden av saken.	Belyser at man ikke alltid tolker en situasjon slik en burde når man har lyst på den andre, hører det man vil høre.		Interessant hvordan helt sikkert mange har vært i slike situasjoner, og opplevd voldtekt uten å være helt klar over det.	
4. Hva synes du om søkene som ble diskutert gruppevis?		No brainers, var veldig ledende/flette spørsmål.	Bra.	Fint å høre at de fleste/alle i rommet er enige, og klare over hva som er greit og ikke.	Bra. Fin med de som er mindre åpenbare.
5. Var det begreper eller annet som ble brukt av foredragsholderne som du ikke skjønte?	Nei, de var flinke til å forklare alt.	Nei.	Nei.	Nei.	Nei.
6. Var det noe i foredraget som var kjedelig?	Nei.	Nei.	Nei.	Nei.	Nei.
7. Var det noe du ville hatt:				Hva som er gyldig bevis, hvordan man skal håndtere en slik situasjon, fremgangsmåte, hvis man blir utsatt for voldtekt, seksuelle handling eller trakassering.	Kanskje flere eksempler på dommer, og mer om rettsprosessen.
mer om?	samtykkelov, kanskje hooketoofer (?)		Egentlig ikke, jevnt og godt balansert.		
mindre av?					
Voldtekt:					
1. Er voldtekt noe du tror kan skje med deg eller noen du kjenner?			x (åke nødvendigvis meg selv, men det "kan" jo skje alle så muligheten er jo alltid der)	x	x
Ja	x	x			
Nei				x	
Har aldri tenkt over					
Lærte du i foredraget noe nytt om hva loven sier om:					
a) voldtekt?				Ja, bla fengselstraff	Ja
b) seksuell handling?	Ja	Ja		Ja	Ja
c) seksuell trakassering?			Ja	Ja	Ja
Hvis jo på a, b eller c under punkt 2: Var dette nyttig kunnskap?	Ja, veldig.	helt ok		Ja, spesielt stiltalkken og henvisning til loven.	Veldig nyttig.
Hvorfor?		Det er ugreit uansett, så vil ikke gjøre noe av det uansett.	Visste ikke at seksuell trakassering ble dekket av loven på denne måten. Virker veldig åpen.		
Er dette noe dere lærer om på skolen?	Ikke mye.	Nei.	Ja, vi har lært om dette i rettslære, men ikke like grundig.	Nei, veldig lite.	Nei, veldig lite.
Samtykke til sex:					
1. I foredraget er det fokus på viktigheten av samtykke fra begge parter når det er snakk om seksuelle relasjoner. Var dette budskapet relevant for deg?	Ja.	Ja.	Nei.	Ja.	Ja.
Hvorfor?		Samtykke er relevant for alle, alt fra trakassering til voldtekt endres med samtykke.	Det virker åpenbart.	Synes dette er noe som er relevant for alle mennesker og spesielt i vår aldersgruppe.	
2. Er grensesetting når det gjelder kropp og seksualitet noe dere lærer om på skolen?	Nei, ikke i det hele tatt. Mer av det!	Nei, ikke i det hele tatt.	Ja, litt. På div foredrag får vi god opplæring om det, men ikke noe av skolen selv.	Nei, ikke i det hele tatt. Kanskje et foredrag i året.	Nei, ikke i det hele tatt.
3. Er grensesetting når det gjelder kropp og seksualitet noe foreldrene snakker med dere om?	Ja, litt.	Nei, ikke i det hele tatt.	Nei, ikke i det hele tatt.	Nei, ikke i det hele tatt.	Ja, litt.
Her kan du skrive evt kommentarer til foredraget	Godt foredrag!			Veldig fint foredrag.	Veldig fint!